

LA DEMOCRACIA LOCAL

una visió teòrica

La democràcia és una forma de govern amb múltiples expressions; entre elles, la realització periòdica d'eleccions apareix moltes vegades com la més palpable i actua com a baròmetre de les opinions i de l'estat de la cosa pública. Endemés, és reflexe fidel de la formació política i ciutadana del cos electoral.

Sobre aquesta mateixa formació política i cívica molt ens en diu el concepte que existeix de les manifestacions electorals o no- de la democràcia mateixa: sovint es redueix la vida política no electoral a poca cosa més que els debats al parlament estatal, que cada cop més es redueixen a un no-res (per a no parlar dels parlaments autònoms), de manera que la vida política electoral passa al primer pla de l'escena, perillosament centrada en les eleccions generals.

Les conseqüències són una política i denfocada amb la celebració ritual d'eleccions periòdiques, entre les que només assoleixen relevància les generals i, en tot cas, algunes autonòmiques. Les municipals queden relegades en la ment de moltes persones a un segon lloc, com si fosin unes eleccions primàries.

Amb aquesta pobre visió sobre la vida política del país ens trobem amb el fet que als partits polítics encara els manca molt per fer en la seva implantació municipal, en especial en petits i mitjans municipis. Les qüestions de la vida quotidiana local semblen adquirir la dimensió d'ocupacions i lluites domèstiques i els comitès locals esdevenen així un petit escaló en

J.J. Rousseau, pensador del S. XVIII, fou el primer teòric de la democràcia representativa. Heus ací l'estatua que a ell es dedicada a la seva ciutat natal, Ginebra.

la conquesta d'un poder polític distant i llunyà en comptes d'ésser un mitjà per al millorament de la qualitat de vida dels conciutadans.

" LA DEMOCRACIA D'ATENES "

Lluny queda el vell model de la democràcia d'Atenes. La democràcia l'antiga Grècia era local per excel·lència. El nostre actual parlament no era més que l'assemblea de tots els ciutadans de la polis grega, que assistien directament a debats i votacions amb el dret de dirigir-se als seus conciutadans, i tot això en base al seu reduït nombre. Un model de democràcia directa, sense representació ni partits, concebuda per a petites localitats amb àmplia sobirania sobre el seu entorn i en les que el poder polític era proper.

Quan la idea democràtica va tornar a reneixer en el món modern ho va fer essencial-

ment canviada; la petita polis grega era un record històric i, sobre tot, un impossible tècnic. Es aleshores quan s'elabora el concepte de democràcia representativa i posteriorment el de sufragi universal. Amb el sufragi universal neixen els partits polítics, reconeguts per les constitucions després de la segona guerra mundial com el mitjà representatiu per excel·lència. Hi ha, finalment, dos fenòmens més aliens al món grec: el naixement i extensió de l'administració pública (de la que en formen part els nostres municipis) i dels mitjans de comunicació de masses.

" CAP A UNA DEMOCRACIA PARTICIPATIVA "

El nostre model de democràcia possiblement ha resolt el problema d'extendre la democràcia a un gran nombre de persones i acomodar-la a societats progressivament grans i complexes, però a costa d'alguns greus preus:

l'escassa participació, el descrèdit dels partits, la llunyania del poder respecte de les aspiracions dels ciutadans, les dificultats per a controlar l'executiu i les administracions públiques, la prevalença del govern sobre el parlament, la desatenció als problemes locals i la falsa idea que el procés de democratització acaba amb la implantació del sufragi universal.

Es necessari estendre la democràcia localment i qualitativament. Les eleccions i els representants directament escollits, els referèndums, la iniciativa popular legislativa, els debats i la informació necessària per a formar les pròpies opinions han d'arribar a tots els àmbits i s'han de potenciar allà on ja hi siguin.

I és mitjançant aquests medis que hem d'arribar a una democràcia local i social, entenent per democràcia local les eleccions, els debats i els mitjans de comunicació fomentats als més petits àmbits territorials. I entenent per a democràcia social un procés similar portat a terme al si de les associacions polítiques, culturals, recreatives i professionals, al si de les empreses, l'administració, els col·legis i les universitats, àmbits tots aquests on sovint i malauradament només hi ha caricatures de democràcia al manca-hi la informació i els debats, mancances que culminen en l'elecció de candidatures úniques... (cas insòlit si és que la democràcia és elecció i en tota elecció hi ha dues opcions vàl·lides).

Si algun dia fos possible tal quimera, s'haurà produït un canvi qualitatiu en la nostra

(segueix a la pàgina següent)